№ 240. Łódź, Sobota 3 września 1921 r. Cena 10 mk. (Na prowincji .10 50 f.) Należytość pocztowa opłacana ryczałtem. Rok II.

PRACA

Pismo poświęcone sprawie robotników i inteligencji pracującej

Cena prenumeraty:
Miesięcznie Mk. 200
na prowincji „ 250
Zagranicą „ 400

UWAGA: Prenumeratę oraz wszelkie należności przesyłane pocztą, należy adresować jak następuje:
PAWEŁ URBANIAK
Łódź, Przejazd Nr. 8,
„Praca".

Administracja otwarta od g. 9 rano do 7 wieczorem.

Redaktor przyjmuje we wtorki i piątki od 5 — 7 wieczorem.

Sekretarjat Redakcji otwarty dla publiczności od 6—8 wiecz. codziennie.

Rękopisów nienadających się do druku Redakcja nie zwraca.

Artykuły bez oznaczenia honorarjum uważane są za bezpłatne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Przed tekstem mk. 40.— w tekście mk. 50.— reklamy mk. 25.—, nekrolog mk. 20—, komunikaty mk. 25, zwyczajne mk. 12 za wiersz nomparelowy jednołamowy.

Ogłoszenia drobne 4.— m za wyraz, dla poszukujących pracy 2.—

Ogłoszenia zamiejscowe o 50 proc. drożej. — Zagraniczne o 100 proc. drożej. Ogłoszenia nadsyłane po g. 5 wiecz. 50 proc. drożej

Redakcja i administracja Przejazd № 8. TELEFON № 32. Konto czekowe P. K. 0.60143

Prenumeratę i ogłoszenia dla pisma „Praca" przyjmuje Biuro pism A. Zatorski, w Pabjanicach, Zamkowa Nr. 15.

Sprawa Śląska w Radzie Ligi Narodów.

Opinjować będzie specjalna komisja, w skład której wchodzą przedstawiciele Belgji, Brazylji, Hiszpanji i Chin.

Opinjować mają delegaci Belgji, Brazylji, Hiszpanji i Chin.

GENEWA 2. (PAT). Od specjalnego korespondenta. Posiedzenie Rady Ligi Narodów, na którem powzięto rezolucję powierzenia przedwstępnego zbadania sprawy G. Śląska przedstawicielom Belgji, Brazylji, Hiszpanji i Chin trwało zaledwie 25 minut.

Po odczytaniu przez przewodniczącego Ishi'ego wzmiankowanej rezolucji zabrał głos Balfour, który wyraził pogląd, że proponowana przez Ishi'ego zasada jest najlepszą, gdyż wzbudzi ona w opinji publicznej przekonanie, że Rada jest zdecydowana nietylko zbadać dokładnie sam problem, lecz nadto pragnie ocenić go wedle słuszności i sprawiedliwości i zrzucić z siebie podejrzenie jakoby punkt widzenia jednego kraju był bardziej uwzględniany aniżeli punkt widzenia innych krajów. Opinja publiczna zrozumie również, że członkowie Rady Ligi pragną zapobiec dalszemu nieporozumieniu, które może jest naturalne, lecz niezmiernie pożałowania godne.

Bourgeois przychylą się w zupełności do rezolucji Ishi'ego i poglądu Balfoura, zaznaczając, że przyjęta metoda jest dowodem zdecydowania się Rady ocenienia zagadnienia bezstronnie. Fakt, że pracy przedwstępnego zbadania zagadnienia górnośląskiego podjęli się 4 członkowie Rady, którzy w poprzedniej dyskusji nie brali udziału jest ostateczną gwarancją, że wzmiankowany pogląd jest słuszny.

Na zapytanie Ishi'ego 4 wyznaczeni członkowie Ligi oświadczyli, że przyjmują powierzoną im funkcję i przyłączyli się do słów Hymansa, który dziękując za dowód zaufania oświadcza, że zarówno on jak i jego 4 koledzy starać się będą wypełnić swe obowiązki w duchu sprawiedliwości.

Komunikat oficjalny o drugiem posiedzeniu Rady.

GENEWA 2. (PAT). Havas. Komunikat oficjalny. W czasie drugiego posiedzenia Rady Ligi, po odczytaniu programu procedury w sprawie uregulowania problemu górnośląskiego Balfour oświadczył, że proponowana przez Ishi'ego metoda zdaje się jest najlepszą, gdyż wzbudzi przekonanie, iż Rada Najwyższa jest zdecydowana zbadać szczegółowo problem górnośląski, oraz ocenić z całą sprawiedliwością, uchylając wszelkie podejrzenie stronniczości na korzyść jakiegokolwiek kraju.

Bourgeois aprobował w zupełności przedstawiony plan działania i wyraził zaufanie dla reprezentantów Belgji, Brazylji, Chin, Hiszpanji, którzy doprowadzą z pewnością do pomyślnego wyniku przedwstępne zbadanie sprawy.

Markiz Imperiali zaznaczył, że zgadza się w zupełności ze stanowiskiem zajętem przez przedstawiaieli Anglji i Francji.

Na zaproszenie Ishi'ego 4 członkowie Rady Ligi, upoważnieni do zbadania sprawy górnośląskiej, oświadczyli, że przyjmują powierzoną im rolę i przyłączyli się do słów Hymansa, który podziękował kolegom za wyrażenie zaufania i podkreślił, że będzie się starał wraz z 3 swymi kolegami wykonać powierzoną pracę w duchu sprawiedliwości w celu rozwiązania w ogólnym interesie problemu górnośląskiego.

Skład komisji.

GENEWA, 2. (PAT.) Od specjalnego korespondenta. Do komisji Rady Ligi Narodów, której poruczono zbadanie sprawy górnośląskiej weszli: De Cumha (Brazylja), Welligton Koo (Chiny), Quinones de Leon (Hiszpanja), Hymans (Belgja).

Kompetencje komisji.

GENEWA, 2. (PAT.) Od specjalnego korespondenta. Z wielką niecierpliwością i niezwykłem naprężeniem oczekiwano rezolucji przyjętej na posiedzeniu Rady Ligi Narodów w sprawie Górnego Śląska. Krótki czas trwania posiedzenia był niespodzianką.

W czasie, gdy sekretarz Rady Ligi rozdawał dziennikarzom tekst rezolucji uchwalonej i sprawozdania z posiedzenia, markiz Imperiali podszedł do przedstawicieli prasy włoskiej i udzielił im wyjaśnień o rezolucji. Imperiali powiedział między innemi: Nie może być już mowy o jakimkolwiek konflikcie francusko-angielskim w sprawie G. Śląska skoro przedstawiciele obu tych państw bez wszelkich zastrzeżeń jednomyślnie przyjęli rezolucję Ishi'ego.

Komisja złożona z przedstawicieli Belgji, Brazylji i Hiszpanji nie będzie uchwalać samodzielnie, lecz ma jedynie sformułować projekty, które Rada Ligi następnie zaratyfikuje lub odrzuci. Przedstawiciele rządu polskiego i niemieckiego nie będą dopuszczeni do dyskusji. Komisja odwoła się wprost do przedstawicieli G. Śląska.

Co do tej ostatniej sprawy jedna z wpływowych osobistości z sekretarjatu Ligi udzieliła przedstawicielowi Polskiej Agencji Telegraficznej następujących wyjaśnień: Należy podkreślić, że Rada Ligi Narodów pozostawia komisji wybranej zupełną swobodę w wyborze źródeł informacyjnych i położyła nacisk na sprawę zbadania opinji przedstawicieli mieszkańców G. Śląska. Wskazany warunek nie jest określeniem praw komisji wybranej, lecz stanowi wyraźną dyrektywę. Dalej oświadczyła ta osobistość, że chodzi o dotarcie do źródła interesów odnośnej ludności i przeprowadzenie badań w ten sposób, by nie ulegać wpływom reprezentujących sprzeczne interesy Berlina i Warszawy. Nie jest wiadomem jakiego sposobu chwyci się komisja dla wysłuchania zdania przedstawicieli G. Śląska.

Opinje o rezolucji.

GENEWA, 2. (PAT). Bourgeois omawiając wobec przedstawicieli prasy francuskiej rezolucję powziętą przez Radę Ligi w sprawie górnośląskiej oświadczył między innymi: przebyliśmy ważny etap drogi ustalając sposób postępowania i powierzając zbadanie problemu przedstawicielom krajów, które nie brały udziału w poprzednich dyskusjach. Dajemy najlepszą gwarancję bezstronności i niezależności, przyczem nie zrzekamy się bynajmniej naszej odpowiedzialności, pozostajemy w kontakcie z naszymi kolegami i będziemy mogli w każdej chwili zbadać stan prac.

Znowu linja Sforzy.

RZYM, 2. Korespondent Agencji Stefaniego przypuszcza, że Rada Ligi Narodów przyjmie linję Sforzy za podstawę swojej decyzji w sprawie Górnego Śląska.

Pośrednictwo Benesza.

PARYŻ, 2. „Petit Parisien" donosi, że czeski minister spraw zagranicznych Benesz wyjechał do Genewy, aby tam popierać postulaty Polski w sprawie Górnego Śląska.

Anglja przeciw Francji.

BERLIN, 2. Prasa niemiecka donosi, że Anglja zaprotestowała przeciwko francusko-niemieckiej umowie zawartej w Wiesbadenie pomiędzy Rathenauem a Loucheurem.

Sprawy finansowe państwa.

W komisji skarbowo-budżetowej przeszedł wniosek PSL.-Witosowców.

WARSZAWA, 2. Komisja skarbowo-budżetowa po zakończeniu dyskusji generalnej nad budżetem przystąpiła do głosowania. Wniosek p. Stapińskiego, wymierzony przeciwko rządowi Witosa, wyrażający mu votum nieufności nie uzyskał większości.

Z kolei przewodniczący poddał pod głosowanie zasady wniosków: 1) p. Głąbińskiego (ZLN.): Nie mając zaufania do obecnego rządu i do jego zdolności wydobycia gospodarstwa państwowego z ciężkiego położenia, komisja skarbowo-budżetowa, przechodząc do krytycznego ocenienia szczegółowego preliminarza budżetowego stwierdza, że jedynie zasadnicza zmiana rządu i systemu rządzenia doprowadzić może do uzdrowienia państwowych stosunków finansowych i monetarnych, 2) p. Osieckiego (PSL.): Komisja skarbowo-budżetowa po przeprowadzeniu ogólnej dyskusji przychodzi do szczegółowego rozpatrywania preliminarza budżetowego każdego ministerjum.

Zasadę wniosku p. Osieckiego (PSL.) przyjęto. Wniosek p. Głąbińskiego upadł 10 przeciw 13 gł. przy 5 wstrzymujących się od głosowania. Następnie przewodniczący zarządził głosowanie nad wnioskiem pp. Moraczewskiego, Diamanda i Czerniewskiego o najszybsze zwołanie Sejmu. Oba te wnioski przyjęto.

Groźne wrzenie w Niemczech.

Przesilenie w Niemczech.

BERLIN, 2. Stronnictwo centrum przeprowadza rokowania z socjalną demokracją, która ma wstąpić do gabinetu pruskiego Stegerwalda.

Jednolity front pomiędzy socjalistami większości a socjalistami niezawisłymi został już przywrócony. „Vorwärts" wzywa socjalistów niezawisłych aby przyjęli współodpowiedzialność w rządzie.

Rada ministrów Bawarji uchwaliła sprzeciwić się zakazowi noszenia przez oficerów uniformów i zawieszenia stanu oblężenia. Gabinet Rzeszy zakazał obchodu bitwy pod Tannenbergiem i zwycięstwa pod Sedanem.

LONDYN. 2. „Morning Post" pisze: Jeżeli gabinet Wirtha zdoła utrzymać porządek w Niemczech i wypełni żądania koalicji, wówczas będą też spełnione nadzieje, jakie Francja i Anglja przywiązywały do tego rządu. Dobrze będzie, jeżeli obecnemu rządowi niemieckiemu uda się utrzymać w ryzach reakcję. Jeżeli to mu się nie uda, to trzeba będzie znów powołać na widownię marszałka Focha z jego wyostrzonem mieczem.

Wilhelm pracuje.

BERLIN, 2. (Polpress). Ajenci policji państwowej wykryli, że w przeciągu jednego tylko sierpnia eks-cesarz Wilhelm wysłał do rozmaitych monarchistycznych organizacji w Niemczech przeszło 30 depesz.

Przeciwko monarchistom.

LONDYN, 2. (Polpress). Berliński korespondent „Morn. Post" donosi: w kołach rządowych powstała myśl wydalenia wszystkich urzędników, dyplomatów i oficerów monarchistów. Gdyby plan ten doszedł do skutku liczba pozostałych wyniosłaby zaledwie trzydzieści procent liczby obecnej.

BERLIN, 2. (Polpress). Centralny komitet zawodowych związków robotniczych Niemiec złożył do prezydenta gabinetu dr. Wirtha memorandum, w którym, między innemi domaga się oddania pod dozór policyjny całego szeregu generałów, zupełnej konfiskaty prawicowych dzienników i należących do nich drukarni, wszczęcia rokowań z rządem holenderskim w kwestji wydania ekscesarza Wilhelma, który powinien być odstawiony do Niemiec i tu uwięziony.

BERLIN 2. (Polpress). Prezydent Rzeszy wydał zakaz noszenia mundurów, za wyjątkiem członków Wermachtu.

Znamienny głos reakcji niemieckiej.

GDANSK, 2. (PAT). Do „Danziger Zeitung" donoszą z Monachjum, że na Zjeździe niemieckiej partji nacjonalistycznej były minister pruski dr. Horgt w mowie swej powiedział między innymi, że w polityce Anglji nastąpił pewien zwrot nie dlatego, że Niemcy przyjęły ultimatum, lecz z tego powodu ponieważ Anglja potrzebuje Niemcy jako mostu na wschód. W dalszym ciągu swej mowy powiedział b. minister, że prezydent Rzeszy nie postępuje zgodnie z postanowieniem konstytucji, a cały system republikańskiego rządu w Niemczech jest epizodem, który umożliwi powrót do monarchji. W końcu mówca sprzeciwiał się kategorycznie wszelkiemu wykonywaniu postanowień traktatu wersalskiego.

Walka z prasą monarchistyczną.

BERLIN, 2. (PAT). „Berliner Localanzeiger" i „Tag" zawieszone zostały na mocy nowego rozporządzenia prasowego.

Powstanie antyangielskie w Indjach.

PARYŻ, 2. (PAT). „Petit Parisien" donosi, że w Kalkucie niepokoje przybierają coraz to większe rozmiary. Duchowieństwo hinduskie głosi wojnę przeciwko europejczykom. „Matin" donosi, że wydarzenia w Indjach wywołują w Anglji coraz to większe zaniepokojenia. W Kalkucie i Bombaju ogłoszono stan oblężenia.

Anglja i Irlandja.

Rozruchy w Belfaście.

BELFAST 2. (PAT). Havas. — W mieście zajętem przez wojsko, panuje spokój. W czasie wczorajszych rozruchów zginęło 8 osób, 60 rannych odwieziono do szpitala. Inne zaś po założeniu im opatrunków wróciły do domu.

CHORSEA 2. (PAT). Radjo. Gabinet północnej Irlandji odbył wczoraj wieczorem konferencję z prezydentem Belfastu, oraz władzami wojskowymi i policyjnymi. Postanowiono zawezwać dalsze posiłki wojskowe i przedsięwziąć energiczne kroki w celu niedopuszczenia do nowych rozruchów. Liczba zabitych podczas rozruchów wynosi 16.

Powrót Polaków z Rosji.

WARSZAWA, 2. (Polpress). Ze źródła kompetentnego „Polpress" dowiaduje się: Tarcia różne pomiędzy polską komisją rewakuacyjną w Moskwie a odnośnemi władzami sowieckiemi znowu się wzmagają. Najpoważniejszym punktem tarć jest sprawdzanie polskości rewakuantów. Urząd bolszewicki, wyznaczony dla tej funkcji, przetrzymuje spisy całemi tygodniami.

Obecnie powstała kwestja opalu pociągów. Dotąd rewakuanci byli przewożeni zwykłemi wagonami towarowymi. Wobec jednak zbliżających się chłodów wagony muszą być opalane. Władze sowieckie oświadczyły, że o wagonach klasowych nie może być mowy. Jedynie co można zrobić, to wstawić do wagonów towarowych żelazne piecyki.

Przyjmując jednak pod uwagę, że wśród powracających olbrzymią większość stanowią kobiety, dzieci i chorzy, jak również i surowość zimy rosyjskiej, komisja polska na takie załatwianie sprawy nie zgadza się.

Kongres N. P. R.

KRAKOW, 2. (PAT). Sekretarjat NPR. podaje do wiadomości, że na II kongres NPR., który odbędzie się od 4 do 6 bm. zgłosiło przybycie około 800 delegatów z całej Polski, G. Śląska, Westfalji, Francji i Ameryki

Wiec NPR. w Piotrkowie.

PIOTRKOW, 2. (PAT). Wiec robotniczy NPR. w którym wzięło udział przeszło 700 osób i na którym przemawiał między innymi p. Waszkiewicz, uchwalił rezolucję oświadczającą się za ustąpieniem obecnego rządu, za rozwiązaniem Sejmu, przeciwko wolnemu handlowi i domagającą się kary śmierci na paskarzy, jak również zamknięcia granicy do wywozu środków żywności.

Strajki w Warszawie.

(Od własnego koresp.).

WARSZAWA, 2. — Mimo ciągłych konferencji w min. pracy i op. społ., w min. spr. wewn. i min. skarbu i magistracie, sprawa strajków warszawskich stanęła na martwym punkcie.

Jakaś apatja, czy rezygnacja opanowała nasze sfery rządzące i sprawa nie posuwa się ani o włos naprzód. Wszelkie informacje, jakie z wielkim trudem udaje się prawie wydostać od czynników, na których barkach spoczywa ciężar usunięcia zmory strajkowej są tak różnolite, a nawet sprzeczne, że nie można sobie wyrobić stanowczego sądu o faktycznym stanie pertraktacji.

Zarząd telefonów miejskich przedstawicielkom telefonistek ofiarowuje 15 proc. podwyżki tak, że przeciętna płaca telefonistki wyniesie około 22 tys. mk. miesięcznie. Telefonistki jednakże żądają 65 proc. podwyżki, na którą Zarząd zgodzić się nie chce. Na razie telefonistki pracy jeszcze nie przerwały, lecz strajk bardzo prawdopodobny.

W sali Muzeum Przemysłu i Rolnictwa odbył się wiec pracowników pocztowych. Po kilkogodzinnych obradach przyjęto szereg rezolucji domagających się od rządu unormowania płacy i wypłacenia zapomóg.

W agencji East Express pracownicy z dniem dzisiejszym zawiesili pracę z powodu nieuwzględnienia ich żądań ekonomicznych.

Masowy szmugiel do Niemiec.

(Od własnego koresp.).

GRAJEWO, 2. Na granicy Prus wschodnich, w pasie między Kolnem a Myszyńcem, a także pod Grajewem i Chorzelami ujawniono w ostatnich dniach masowy szmugiel z Polski do Niemiec. W wioskach pogranicznych uwijają się żydzi, skupując produkty i kierując całą tą niecną robotą. Do Prus idzie masami masło i jaja, tak, że produktów tych niemożna wcale tu nabyć. Nawet sąsiad sąsiadowi nie sprzeda w potrzebie tych produktów, lecz mu tylko pożyczy, woli bowiem sprzedać Prusakom, od których dostanie marki niemieckie.

Do Prus przeprowadzają szmuglerzy także partje świń i koni co najlepszych.

Ludność światlejsza lub biedna jest w rozpaczy, bo ceny rosną tu z dniem każdym, pieniądz nasz spada, a agenci i domokrążcy żydzi grasują wszędzie bezkarnie.

Rząd nasz winien natychmiast zamknąć granicę wojskiem, handlarzom zabronić włóczęgostwa po wsiach, a szmuglerów-zawodowców internować od granicy.

Wiadomości telegraficzne.

(—) Bułgarskie, serbskie rosyjskie organizacje monarchistyczne nawiązały kontakt ze wszystkimi będącymi na emigracji członkami familji Romanowych, którzy, jak podaje źródło, mają w najkrótszym czasie zjechać się w jednym z miast bałkańskich dla omówienia politycznej sytuacji w Rosji. Brat excesarza Mikołaja, wielki książę Michał Aleksandrowicz jest obecnie w Anglji

Fala strajkowa i drożyzna.

Nieuniknionem następstwem orgji paskarskiej, jaka się w kraju, a szczególniej w stolicy rozszalała, jest nowa fala strajkowa. Obecnie już nawet prawicowa prasa nie próbuje tłumaczyć tego żywiołowego ruchu robotniczego jedynie bolszewicką agitacją. Oczywistą jest rzeczą; że komuniści nie próżnują, oczywiście starają się oni nędzę i rozgoryczenie robotników wyzyskać dla zwiększenia swych wpływów, ale tylko człowiek bardzo ograniczony, lub ze złą wolą może w obecnym ruchu dopatrywać się roboty komunistów.

Przyczyną strajków obecnych jest przedewszystkiem szalejąca drożyzna, oraz chęć części przemysłowców wyzyskania obecnego kryzysu przemysłowego dla odebrania robotnikom bodaj części zdobyczy reform społecznych. A więc właściciele fabryk metalowych już nawet nie chcą stosować się do orzeczeń Komisji dla badania wzrostu drożyzny przy Głównym Urzędzie Statystycznym.

Nawet Stowarzyszenie Kupców w Warszawie przyznaje, że Rząd jest niezaradny i postąpił nieopatrznie, ponieważ, wprowadzając wolny handel i znosząc Urząd do walki z lichwą i spekulacją, nie obmyślił jednocześnie środków, zmierzających do ograniczenia liczby pośredników w handlu i ich nadmiernych apetytów paskarskich.

Rząd p. Witosa nie chce, a raczej, jako ich przedstawiciel, nie może ukrócić bezwstydu producentów rolnych, którzy w ciągu dwóch —trzech tygodni podwajają ceny na nabiał i mięso. Szczególniej dotkliwie wzrost drożyzny daje się odczuwać poznańczykom, którzy przy sekwestrze płacili za produkty rolne ceny kilka razy niższe, niż w b. Kongresówce, a teraz doganiają już Warszawę.

Zdajemy sobie sprawę, że strajki w instytucjach użyteczności publicznej, a szczególniej strajk kolejowy w Wielkopolsce i na Pomorzu są katastrofą dla Państwa. Do broni takiej robotnicy mogą się uciekać tylko w krańcowej ostateczności.

Odpowiedzialność jednak za te strajki ponosi Rząd p. Witosa, który wobec klęsk gospodarczych stoi niezaradny, nie tylko nie umie ich przewidzieć i doniosłość ich w porę ocenić, ale w chwili krytycznej zdobywa się tylko na próby łamistrajkowe—sprowadzania maszynistów z Małopolski. Podobne środki, zamiast rozdrażnienie w Poznańskiem uspokoić, spotęgują je jeszcze i napewno spowodują niepotrzebne tarcia i właśnie wśród kolejarzy małopolskich, jeżeli się wśród nich amatorowie powiększonych djet znajdą. Podobno bowiem djety takie im przyobiecano.

Takie nietakty p. Ministra kolei, jak próby sprowadzania brygad parowozowych z Małopolski są wprost niedopuszczalne. Powtarzamy, że strajki wogóle, a strajk kolejowy w szczególności uważamy za nieszczęście dla Państwa, które zarówno na Zachodzie jak i na Wschodzie, na przestrzeni około 2000 km. musi czuwać nad bezpieczeństwem swych granic, a wewnątrz bronić się przed rozkładową robotą Niemców, Rosjan i wysługujących się im żydów. Lekarstwo na to widzimy jednak tylko jedno: ukrócenie drożyzny przez bezwzględną walkę z lichwą żywnościową i spekulacją, przez powiększenie i sprawiedliwy rozkład podatków, przez nałożenie przymusowej daniny majątkowej.

Umiejętne—a co najważniejsze —enegiczne i bezwzględne przeprowadzenie tych środków zaradczych, dokonane przytem przez dostatecznie płatnych, niezależnych od wpływów partyjnych urzędników, więcej się przyczyni do uspokojenia fali strajkowej, łatwiej unieszkodliwi antypaństwową robotę komunistów, niż obłudne biadanie nad brakiem patrjotyzmu robotników. .

Patrjotyzm robotników! Dali go oni liczne dowody w czasie, gdy warstwy posiadające tonęły w sybarytyźmie, gdy gięły się w kornej postawie przed każdym stupajką moskiewskim, przed każdym szucmanem pruskim. Gdy warstwy te urządzały bazary poznańskie, zapraszając na nie Wilhelma, gdy wysyłały swych przedstawicieli na odsłonięcie pomnika Katarzyny w Wilnie, gdy słowem zasada trójlojalizmu wyrażona słowami „Przy Tobie Panie stoimy i stać chcemy" święciła swe potworne tryumfy, jeden robotnik i inteligent wojenny polski wołał dumnie: „Jeszcze nie zginęła"! Jeden robotnik i inteligent z tym okrzykiem szedł na Sybir, do więzień, szedł na szubienicę często.

Dziś karta historji się odwróciła, dziś hasło niepodległościowe ziściło się, pod potężnemi uderzeniami ludu polskiego ustąpił najeźdźca z kraju. Pięść ta wypędziła go ponownie w roku ubiegłym, gdy pod obłudnemi hasłami międzynarodowego braterstwa proletarjatu chciał Moskal i Niemiec ponownie nałożyć pętą na lud polski. Dziś ten lud ma niezależność polityczną, od wrogów zewnętrznych. Ale u siebie w domu duszą go po dawnemu starzy wyzyskiwacze i nowi paskarze, wzbogaceni na wojnie.

Szalona żądza użycia obok najzupełniejszej obojętności na potrzeby państwowe, na nędzę robotnika, oto co widzi robotnik polski w miastach u warstw zamożnych. Egoizm chłopów bogatych, nabijających skrzynki i schówki stosami marek, lecz odmawiających ich na opłatę podatków, na szkolnictwo ludowe, oto co widzi robotnik po wsiach.

Przesada powie kto może?

W takim razie niech zajrzy do pierwszorzędnych restauracji, niech się przyjrzy szalonym wydatkom w letniskach i zdrojowiskach polskich, niech spojrzy na stosy cukrów, win, likierów i innych delikatesów, pod którymi uginają się półki licznych okien wystawowych. Niech się zaznajomi w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, ilu ludzi wyjeżdża do kąpieli i domów gry zagranicznych, aby tam za franki, funty, szterlingi, przepuszczać dobro krajowe, przepuszczać środki zdobyte najczęściej spekulacją, wybujałą na tle wojennej i powojennej gospodarki. Te rzeczy więcej, niż najwięcej wytężona agitacja komunistyczna szerzą niezadowolenie, stwarzają z robotnika narzędzie podatne dla agitacji wrogów Państwa Polskiego.

Swiadomy, przywiązany do kraju robotnik agitacją tą uwieźć się, pomimo wszystko, nie da. Rozumie on, że nadużycia i żądza wzbogacenia się isnieje wszędzie, rozumie on, że gwałtowne socjalizacje, nacjonalizacje, czerezwyczajki, chińskie bataljony, żydowskie komisarjaty i t. p. bolszewickie wynalazki, miast zapobiec nędzy robotniczej, miast podnieść robotnika na wyższy kulturalny poziom, sprowadzą go tylko na dno nędzy i upodlenia.

Rozumie on, że podobne metody mogą doprowadzić nietylko robotnika polskiego, lecz i naród cały do ponownej niewoli.

Rozumie też robotnik polski, że pomimo bogactw i zysków nadmiernych, garstka paskarzy i większa nawet ilość obszarników i chłopów bogatych, kraj polski, wyniszczony wojną siedmioletnią i poprzedzającą ją 150-letnią, wyniszczającą gospodarką rządów zaborczych, wszystkich dobrze nakarmić i bogato odziać, przynajmniej narazie, nie może. To wszystko robotnicy polscy rozumieją, szczególniej ci, którzy prócz walki klasowej uznają swe ciężkie nawet obowiązki względem ojczyzny, względem całego narodu. Ale i to pojmują robotnicy polscy, że obowiązki te ciążą na wszystkich, że wyraz Ojczyzna nie może być talizmanem, który ich zawsze nakarmi, że Polska nie może być Ojczyzną dla jednych, opływających we wszystko, a macochą dla miljonowych mas ludu polskiego.

A. R.

Nowa żądania w przemyśle włóknistym.

Socjalistyczny Zw. Zaw. robotników przemysłu włóknistego wystosował do związków przemysłowców żądanie podwyższenia płac, uzyskanych po ostatnim strajku o 60%. Odpowiedź winna być udzielona do dn. 5 września. Żądania. wystosowane są w formie stanowczej, odnoszą się także do innych kwestji umowy głównej i stwierdzają, że zajęte w niej stanowisko robotników, nie może podlegać dyskusji.

Polski Zw. Zaw. Rob. przemysłu włóknistego „ Praca" stoi na stanowisku całkowitej normy podwyżkowej wysuniętej ostatnio razem w akcji zarobkowej w przemyśle włóknistym. Żądania ówczesne opiewały na 120 proc. podwyżki, osiągnięto jednak tylko 40 proc., uzupełnienia przeto tej różnicy żąda obecnie PZZ „Praca".

Walka z szynkami!

(jw) Jak się dowiadujemy władze odnośne zamierzają w krótkim czasie przeprowadzić redukcję restauracji. Oby stało się to jak najrychlej. Niestety, już nieraz władze tak obiecywały i potem płatały figla, pozostawiając nadal marzenie w sferze .. marzeń tylko.

Walka z alkoholizmem musi być corychlej podjętą w jak najszerszym znaczeniu tego wyrazu, alkoholizm bowiem rozszerza się coraz bardziej, zatacza coraz szersze kręgi, przynosząc coraz częstsze szkody społeczności. Baczmy, by nie wyrodził się w jaką orgję,- a dotego niedaleko.

Walka bezpośrednia z alkoholizmem jest dzisiaj trudniejszą niż kiedykolwiek, dlatego też narazie trzeba się chwytać tak pośrednich środków walki jak redukcja knajp, i innych szynków, których liczebność ułatwia niesłychanie okazję do wypicia i straty grosza, który cenny jest zwłaszcza dla robotnika.

Zanim podjęte będzie w Polsce hasło ogólne „Precz z alkoholizmem!" narazie niechaj choć zapowiedziana przez rząd redukcja szynków ułatwi drogę tej przyszłej walce.

Oby więc corychlej—raz jeszcze zaznaczyć należy—zarządzenie zamknięcia zbyt wielkiej liczby knajp i knajpek —zostało „w życie wprowadzone"...

Sprawy robotnicze

Z PZZ. Rob. Przem. Włókn. „Praca".

P. Z. Z. Rob. Przem. Włóknistego „Praca" ustalił z dniem 1 września wpisowe na 100 mk., a składkę członkowską na 40 mk. miesięcznie.

Zebranie ekspedjentów furgonowych.

W niedzielę, o g. 10 rano odbędzie się w PZZ zebranie ekspedjentow furgonowych- Prosi się o liczny udział zainteresowanych.

Zebranie szewców

odbędzie się w niedzielę 4 b. m. o g. 10 rano w lokalu PZZ. Główna 31.

Faramuszki.

Dziwne są życia ludzkiego koleje.
Dziś słońce świeci — jutro wiatr powieje
Czynisz, co zechcesz — gdyś jest na urzędzie,
Lecz pomnij zawsze — jaki koniec będzie...

*
* *

Życie — to iście kołtuńska jest farsa,
Z nietrwałych złudzeń spleciona chimera,
Cóż więc dziwnego, że nadeszła era,
Gdy bižuterją handluje syn... Marsa...

*
* *

Różni są w pewnem... państwie kontrolerzy,
Rząd w ich sumienność bez zastrzeżeń wierzy.
Lecz wiedz i o tem, zacny przyjacielu,
Może się wydać — co czyt...

*
* *

Wszystkiem się kupczy dziś na targu świata,
Człowiek niemal że handluje... cnotą,
Dla garści grosza sprzedaje się brata,
Kogo dziś złoto nie rzuciło w błoto?!...

Es.

Wiadomości bieżące.

Kalendarzyk.

3 Sobota	Dziś	Szymona
	Jutro	Pocieszenie NMP
	Wschód słońca,	5 m. 08
	Zachód „	6 m. 52
	Wschód księżyca	7 m. 45
	Zachód „	7 m. 59

— **Opłaty w pociągach.** Ministerjum kolei prosi nas o zaznaczenie, że w wypadkach uiszczenia opłat za przejazd przez podróżnych w pociągach na ręce kontrolujących funkcjonarjuszy kolejowych, należy wymagać kwitów, wypisanych na ustalonych drukowanych blankietach. Kwity takie służą jako bilet na przejazd i powinny być okazywane przy następnych kontrolach. O ile kontrolujący kwitarjusza nie posiada, podróżny winien wpłacić należność do kasy biletowej również za kwitem.

— **Konfiskata.** Z rozporządzenia p. komisarza rządu na m. Łódź, na mocy art. 27 dekretu w przedmiocie tymczasowych przepisów prasowych został obłożony aresztem № 2 czasopisma tygodniowego „Wyzwolenie robotnicze" z dn. 3.9-21 r., a to za przestępstwo przewidziane w art. 129 K. K., § 2 i 6.

— Z okazji imienin decernenta Wydziału Opieki Społecznej p. St. Macińskiego, pracownicy taniej kuchni № 11 składają mk. 450 na Czerwony Krzyż.

— **Ładny narzeczony.** (a) Jakób Obłęgorek, zamieszkały przy ul. Kamiennej 14 jako narzeczony Otylji Jakóbowicz wyłudził od niej i przywłaszczył złoty zegarek, złoty pierścionek, 1700 mk. gotówką, ogółem na sumę 92,060 mk. O „dowcipnisiu" poszkodowana zawiadomiła policję.

— **Napad i rabunek.** Onegdajszej nocy przy zbiegu ul. Cmentarnej i Jerzego dokonano napadu na osobie Bronisława Szymańskiego (Czerwona 222, Brus) napadniętemu zabrano z kieszeni 4000 mk. (a)

Teatr, muzyka i sztuka.

Teatr Miejski.

Dziś t. j. w sobotę dn. 3 września o g. 8 wiecz. Teatr Miejski daje potężny dramat Wyspiańskiego „Bolesław Smiały". Główne role będą odtwarzali: Pp. Żytecki, Kwiatkowski, Kułakowski, Leszczyc i Swierczewski. Reżyseruje dyr. Zygmunt Noskowski.

Ze sportu.

— Wyścigi cyklistów i motocyklistów w Helenowie dn. 4 b. m. zapowiadają się świetnie. Dotychczas zgłosiło się około 50 osób z sił miejscowych i zamiejscowych. Przewidziane jest przeszło 12 biegów. Ostatnio zgłosił swój udział znany w europejskich kołach sportowych zwycięzca biegu „Tour de France" 1920 r. i w dalszym ciągu spodziewany jest napływ poważnych sił sportowych. To też zainteresowanie szerokich kół m. Łodzi jest niebywałe.

Z kraju.

— Pożary. W powiecie Kolskim szerzą się pożary. Śród innych wielu klęsk, największą jest zupełnie spalenie się wsi Blizna.

— Fałszerze banknotów. Na stacji Częstochowa zatrzymano szajkę fałszerzy banknotów, którzy usiłowali puszczać w obieg odcinki 1000 i 500 mk.

— Miasto ogród. W Olkuszu powstało „Towarzystwo Budowy Miasta Ogrodu". Miasto to będzie zbudowane na gruntach podmiejskich Olkusza. Czy tylko rzeczywiście będzie zbudowane — należałoby zapytać?

— O żubry w Białowieży. Ministerjum rolnictwa komunikuje, że o wywiezieniu żubrów z Puszczy Białowieskiej nic nie jest wiadomo i starań o zwrot żubrów ministerjum nie czyniło. Zgodnie z posiadanemi danemi oraz na mocy przedsiębranych niejednokrotnie poszukiwań można stwierdzić, że w Puszczy Białowieskiej żubrów obecnie niema; resztki zostały wytępione w czasie okupacji

— Zakład o życie. Do bawiącej w Swidzze letniczki przyjechał narzeczony, podoficer W. P. w towarzystwie kolegi. Młodzi ludzie we troje wybrali się na spacer w stronę plantu kolejowego. W tym czasie zbliżał się pociąg pospieszny. Dwaj podoficerowie, chcąc wykazać swą brawurę przed panną, założyli się, że na sekundę przed przejściem pociągu przebiegną przez tor kolejowy. Jeden z nich istotnie zdołał skoczyć szczęśliwie przed pociągiem. Drugi jednak spóźnił się o ułamek sekundy i znalazł się jakby w objęciach lokomotywy, która uniosła go przez chwilę i literalnie poszarpała na kawałki. Stało się to w oczach przerażonej narzeczonej i setek osób, spacerujących w pobliżu.

Ceduła giełdy łódzkiej.

Łódź, 2 września 1921 r.

	Płacono.	Żądano
Dolary St. Zj., gotówka	2930.—	2980.—
„ „ „ czeki	2930.—	2980.—
Franki franc., gotówka	230.—	235.—
„ „ czeki	230.—	235.—
Franki belgijskie, czeki	220.—	225.—
Funty angielskie, gotówka	11000.—	11100.
„ „ czeki	11050.—	11200
Korony czeskie, „	36.—	37.—
Marki niem., gotówka	35.—	35.40
„ „ czeki	35.—	36.—
5 proc. Listy Zast. m. Łodzi	217.—	222.—
4 i pół proc. Listy Zast. m. Łodzi	209.—	212.—
6 proc. oblig. m. Łodzi	80.—	83.—
6 proc. Listy Zast. w. Banku Kredytu Hip.	90.—	93.50

Baczność Koło Prac. Tramw. N.P.R.

Niniejszym zawiadamia się członków Koła Prac. Tramw. NPR., iż w poniedziałek, dn. 5 b. m. w Klubie NPR. (Piotrkowska 91) odbędą się dwa zebrania: I o godz. 9 rano, II o godz. 6 w.

Komunikat.

Ogólne Zebranie Członków P. Z. Z. Pracowników Elektrotechnicznych

Dnia 4 września o godz. 9 rano w lokalu przy ul. Piotrkowskiej № 145, odbędzie się Ogólne półroczne Zebranie Członków Pol. Zw. Zaw. Pracow. Elektrotechnicznych z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego, assesorów i sekretarza ogólnego zebrania.
2) Sprawozdanie z działalności Zarządu,
3) „ kasowe,
4) „ komisji Rewizyjnej,
5) Wybór nowego Zarządu,
6) Centralizacja P. Z. Z. P. Elektrotechnicznych,
7) Wnioski Zarządu,
8) Wolne Wnioski.

W razie nie przybycia wymaganej ilości członków w pierwszym terminie, zebranie odbędzie się tegoż dnia w drugim terminie o godz. 10 rano i będzie prawomocne bez względu na ilość przybyłych członków.

ZARZĄD.

Komunikat.

W niedzielę dn. 4 września Tow. Śpiewacze „Dźwięk" urządza WIELKĄ ZABAWĘ OGRODOWĄ w parku p. Hajzlera przy ul. Hajzlera w Radogoszczu. Program zabawy bardzo urozmaicony.

Ogłoszenie.

Wydział Gospodarczy Magistratu, Dzielna № 2a wzywa właścicieli mieszkań, gdzie Urząd Mieszkaniowy wyznaczył kwaterunek dla oficerów, do realizowania przed 1 październik nakazów, wydanych przez Dowództwo Miasta, ponieważ powyższe po oznaczonym terminie przyjmowane nie będą.

Magistrat wypłaca należność za kwatery tylko za czas do dnia 12 kwietnia r. b.

MAGISTRAT.

Ogłoszenie.

Wydział Oświaty i Kultury Magistratu m. Łodzi ogłasza niniejszym KONKURS na stanowisko bibljotekarza miejskiej bibljoteki dzielnicowej dziecięcej. Oferty przyjmuje i udziela bliższych informacyj biuro Wydziału (Piramowicza 3, I p. pokój № 3) do dnia 10 września r. b.

MAGISTRAT.

Ogłoszenie.

Wydział Oświaty i Kultury przy Magistracie m. Łodzi niniejszem podaje do wiadomości osób zainteresowanych, że zapisy do Miejskiej Szkoły Dokształcającej dla terminatorów rozpoczną się w dniu 1 września i trwać będą do dnia 10 września r. b. Zapisy przyjmuje kancelarja szkoły w lokalu Miejskiej Szkoły Handlowej, ul. Kilińskiego 103.

MAGISTRAT.

Ogłoszenia drobne.

Arzt Hugo zagubił kartę zwolnienia z wojska, wydaną w P. K. U. 3112—3

Cieślak Stanisław zagubił paszport polski, wydany w Łodzi.

Czeglo Ludwik zagubił paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 3114—3

Ciebertowicz Apolinaremu skradziono paszport rosyjski, i kartę bezterminowego urlopu, wydaną w. P. K. U. 3135—1

Gatara Stanisława zagubiła kartę od paszportu, wydaną z fabryki Heinzla i Kunitzera.

Kulawa Józef zagubiła paszport niemiecki, wydany z gminy Stara Wieś w powiecie Węgrowskim. 3109—3

Klutzterch Antoni zagubił paszport polski, wydany w gm. Konopnica.

Mrugasiewicz Genowefa zagubiła dowód osobisty, wydany w Łodzi. 3111—3

Łyszkowskiemu Władysławowi skradziono kontrolkę deputatową, wydaną z fabryki Heinzla i Kunitzera. 3134—1

Olszacka Józefa zagubiła legitymację chlebową na 5 osób

Potrzebni są czeladzie szewccy, cena dobra, Franciszkańska 61, m. 32 w podwórzu. 3113—3

Stolarze meblowi potrzebni, Orla 23, Stolarnia.

Potrzebna od zaraz inteligentna gospodyni-kucharka na wieś. Wiadomość Piotrkowska 108, stołownia Handlowców od 3—5 po poł.

Zaginął paszport familijny niemiecki, wydany w Łodzi na 4 osoby. Bolesława, Jana, Zygmunta i Marjanny Piekarskich. 3080-3

Żóraw Mieczysław zagubił paszport familijny niemiecki, wydany w Łodzi. 3133—3

Wydawca: Zarząd Okręgowy N.P.R. w Łodzi. Tłoczono w drukarni „Praca" Przejazd 8. Redaktor odpowiedzialny PAWEŁ URBANIAK